

України, подолати розрив з розвиненими державами. Інноваційний розвиток забезпечуватиме впровадження нових технологій, передової техніки на діючих виробничих потужностях реального сектору економіки за рахунок техніко-технологічного переоснащення, особливо у паливно-енергетичному комплексі, металургії та обробленні металу, машинобудуванні.

КРАМСЬКОЇ Д.Ю., ст. викл., *ТАТЕВОСОВА К.А.*, студентка, м.Харків, НТУ „ХПІ”

УПРАВЛІННЯ ВИТРАТАМИ НА ПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВАХ

Аналіз діяльності промислових підприємств України, а також методів класифікації і управління витратами в умовах високотехнологічного зовнішнього середовища підтвердив необхідність формування методичних засад оптимізації структури граничних витрат, які дозволяють підвищити конкурентоспроможність промислових підприємств. Теоретично узагальнено і удосконалено поняття “витрати підприємства”, під яким ми розуміємо сукупність видатків, які відповідають екстенсивному або інтенсивному напрямку розширення виробництва і пов’язані з виготовленням і реалізацією продукції. Обґрунтовано необхідність дослідження співвідношення цих витрат, як підстави для формування напрямку інноваційної політики підприємства.

Запропоновано новий підхід до класифікації витрат в залежності від швидкості їхньої зміни стосовно обсягу виробництва.

В ході дослідження проаналізовано питомі одноразові та питомі умовно-постійні витрати в динаміці та визначено їх нормативне співвідношення, яке є по суті оптимальним співвідношенням швидкостей зміни питомих одноразових та умовно-постійних витрат. При цьому умовно-постійні витрати на одиницю продукції мінімальні. Запропонована класифікація витрат дозволяє визначити вплив витрат, що мають інноваційну складову на

витрати, що її не мають.

Обґрунтовано, що легальні форми кооперації (лізинг, франчайзинг, венчурний бізнес і субпідряд) сприяють підвищенню конкурентоспроможності промислового виробництва, оскільки покращують структуру витрат промислових підприємств, стимулюють поліпшення галузевої структури промисловості за рахунок поглиблення процесів спеціалізації і кооперації, більш ефективного використання національних ресурсів, підвищення інвестиційної активності і зростання кількості малих промислових підприємств. Встановлено, що нелегальні форми кооперації малих і великих промислових підприємств сприяють зниженню конкурентоспроможності промислового виробництва, оскільки погіршують структуру витрат великих промислових підприємств, сприяють нераціональному розміщенню національних ресурсів, підтримують нерентабельні галузі за рахунок їхнього побічного субсидування, стимулюють монополізацію ринку та інші негативні тенденції в економіці.

Таблиця 1 - Основні відмінності в традиційному та авторському підходах до класифікації витрат

Часовий період	Традиційний підхід		Авторський методологічний підхід		
	Коротко-строковий	Довгостроковий	Коротко-строковий	Середньостроковий	Довгостроковий
Витрати, що відносяться до відповідного часового періоду	<ul style="list-style-type: none"> ▪ постійні ▪ змінні 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ змінні 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ одноразові ▪ постійні ▪ змінні 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ одноразові ▪ змінні ▪ умовно-постійні 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ умовно-одноразові ▪ змінні ▪ умовно-постійні
Існування або відсутність негативного ефекту масштабу	існує		Існує		

Причина виникнення негативного ефекту масштабу	<ul style="list-style-type: none"> ▪ ускладнення передачі інформації; ▪ розростання ієрархічного апарату; ▪ бюрократична тяганина, тощо 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ перевищення швидкості росту питомих умовно-постійних витрат над швидкістю зниження питомих одноразових витрат, що пов'язано з моральним і фізичним старінням технологій.
--	--	--

Запропоновано економічний механізм оптимізації структури граничних витрат на основі аналізу швидкостей зміни питомих одноразових і умовно-постійних витрат, який дозволяє підприємству виявити резерви підвищення економічної ефективності, а також прийняти рішення щодо своєчасної чергової модернізації технологічної бази.

Оцінено рівень економічного ефекту від застосування нової технології та резервів підвищення економічної ефективності, що склалися за рахунок припинення впливу одноразових витрат на умовно-постійні. Ця процедура припускає розмежування загальних витрат на одиницю продукції відповідно до авторської класифікації, визначення співвідношення швидкостей розподілу одноразових і умовно-постійних витрат на обсяг випуску продукції, виявлення відхилення між поточною структурою граничних витрат та її нормативним значенням, розрахунок економічного резерву, і дозволяє визначити момент здійснення одноразових вкладень у розмірі даного резерву.

Запропоновано методичний підхід до вибору напрямку інноваційної політики на базі зіставлення варіантів поточної структури граничних витрат промислових підприємств з її нормативним значенням, що дозволяє підприємству більш повно задіяти економічні резерви, знижуючи загальні витрати на одиницю випуску продукції.

Проведено аналіз впливу одноразових витрат на умовно-постійні з використанням запропонованого коефіцієнту, котрий визначається, як відношення прогнозованого економічного ефекту до розміру одноразових

вкладень, та дозволяє підприємству не допустити виникнення негативного ефекту росту масштабів виробництва.

Список літератури: 1. Лебедев В.Г. и др. Управление затратами на предприятии: учебное пособие / под ред. проф. Краюхина Г.А. – СПб.: Бизнес–пресса, 2004. – 256 с. 2. Економіка виробничого підприємництва: Навч. посіб./ Й.М. Петрович, І.О. Будіщева, І.Г. Устінова та ін.; За ред. Й.М. Петровича. – 3–тє вид., випр. – К.: Знання, 2002. – 405 с. 3. Панасюк В. Управління витратами виробництва. – Тернопіль: Економічна думка, 1999. – 118 с.

ТКАЧЕВА Н.П., асистент, НТУ «ХПИ»

АДАПТИВНОЕ УПРАВЛЕНИЕ КОНКУРЕНТНЫМИ ПРИЕМУЩЕСТВАМИ

В литературе, посвященной анализу конкурентоспособности предприятий, встречается мнение, что конкурентное преимущество предприятия, как и всякое другое явление, не может существовать вечно. Это объясняется постоянным изменением конъюнктуры рынка, изменениями факторов, влияющих на достижение преимуществ, моральным и физическим старением элементов стратегического потенциала предприятия.

В связи с этим, мы считаем, что необходимо ввести понятия жизненного цикла конкурентного преимущества. Продолжительность жизненного цикла для различных фирм будет различной, однако характер кривой, описывающий жизненный цикл конкурентного преимущества фирмы, будет похожий.

Кривая жизненного цикла конкурентного преимущества состоит из отдельных участков, каждый из которых описывает зависимость уровня конкурентного преимущества от условий, возникающих в той или иной отрезок времени. Эти условия создают определенные предпосылки для темпов изменения уровня конкурентного преимущества. Рис. 1.